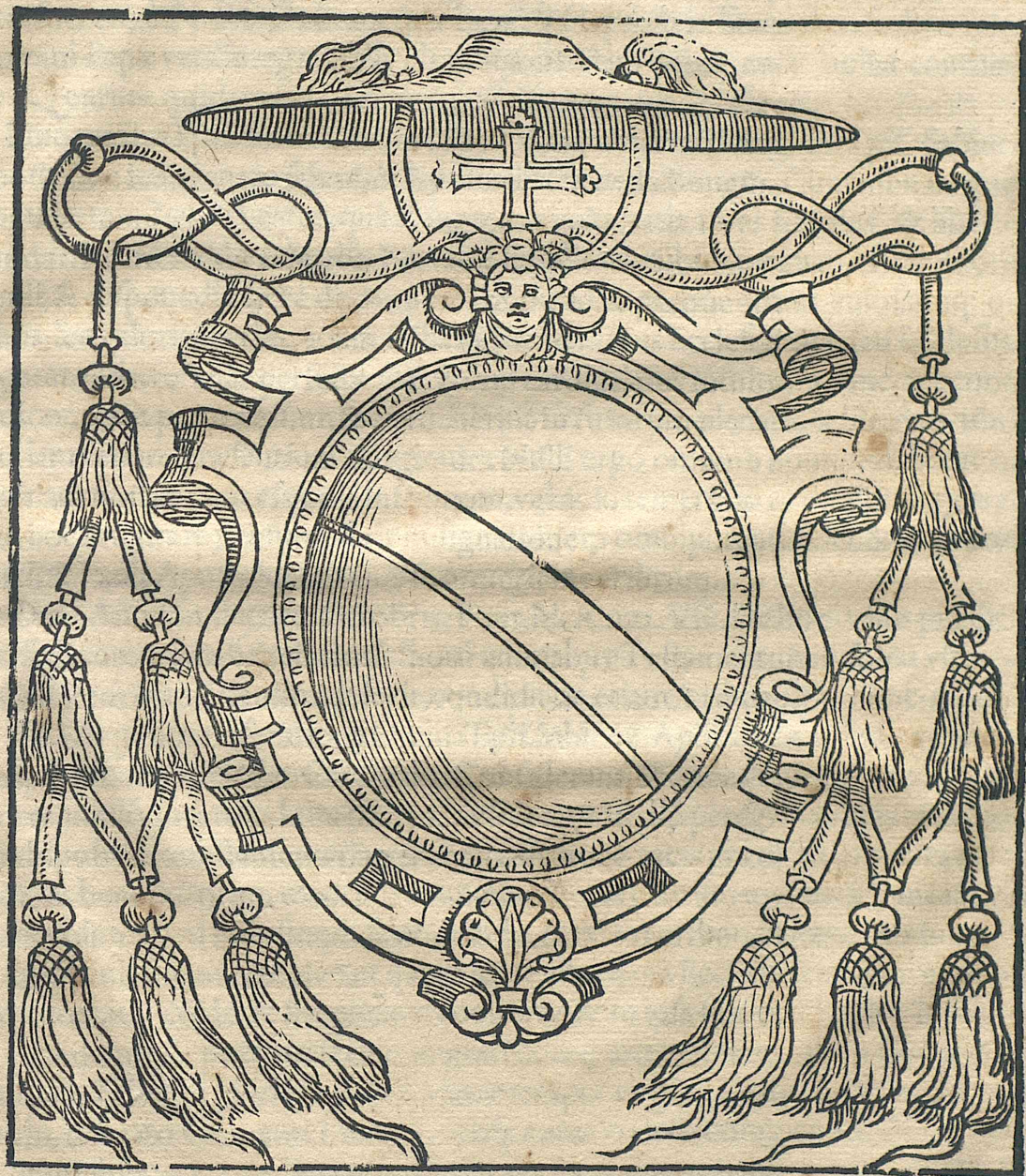


ILLVSTRISSIMI, AC REVERENDISSIMI AEGIDII

ALBORNOTII S. R. E. CARDINALIS:

TOTIVS ITALIAE LEGATI, ARCHIEPISCOPI
THOLETANI, AC COLLEGII HISPANARVM
BONONIAE FVNDATI INSTITVTORIS
TESTAMENTI..



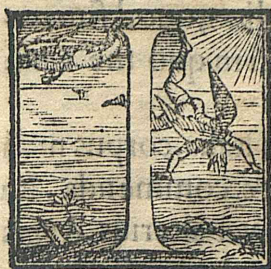
Cum licentia Reueren. Vic. Epif. ac Reuer. Pa. Inquis.

124048093

ILLVSTRISSIMI A.C.
 REVERENDISSIMI AEGIDIJ
 ALBORNOTHII S. R. E. CARDINALIS
 TOTIVS ITALIAE LEGATI ARCHIEPISCOPI
 THOLETANI, AC COLLEGIJ HISPANARVM
 BONONIAE FVNDATI INSTVTORIS
 TESTAMENTI.



Cum licentia Reueren. Vic. Epil. ac Reuer. Palatin.



N Dei nomine. Amen. Anno à natiuitate eiusdē Millesimo tercentesimo sexagesimo quarto. Indictione secunda, die vero vigesimanona, mensis Septembris. Pontificatus Sanctissimi patris, & Domini N. D. Urbani diuina prouidentia, ac clementia Papæ. V. Anno secundo, præsentibus me Notario, & Testibus infrascriptis ad hoc vocatis specialiter, & rogatis: Reuerendissimus in Christo pater, & Dominus D.

Aegidius miseratione Diuina Episcopus Sabinen. Sanctæq; Ecclesiæ Romanæ Cardinalis sanus mente, & corpore, habens licentiam testandi, ordinandi, & disponēdi libere de omnibus bonis ad eum pertinentibus cuiuscunq; quantitatis, seu valoris fuerint, à Fe. Rē. D. Innocētio Papa. VII. prout in literis Apostolicis ipsius Domini Papæ vera integra Bulla plumbea eiusdem more auct. bullat. continentur: Quarum quidem litterarum Apostolicarum tenor talis est.

Innocentius Epif. Seruus seruatorū Dei. Venerabi. Fratri Aegidio Epif. Sabinen. Apostolicæ sedis legato salutē, & Apostolicā Benedictionem. Cum nihil sit quod magis hominibus debeat, quàm supremæ voluntatis liber sit stilus, & liberum quod irritū nō reddit arbitriū. Nos tuis supplicationibus inclinati, testandi, ordinandi, & disponēdi libere de omnibus bonis ad te pertinentibus cuiuscunq; quātitatis, seu valoris fuerint, etiam si illa ex prouentibus Ecclesiasticis, seu Ecclesiis tibi commissis, vel aliās personæ tuæ, vel tui cardinalatus intuitu, ratione, aut contēplatione ad te peruenerunt, & peruenerint in futurum plenam, & liberam tibi licentiam tenore præsentium elargimur. Nulli ergo omnino hominum liceat hāc paginam nostræ concessions infringere, vel ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursum.

Datū Auinion. ii. kalen. Octobris. Pont. N. Anno. VI. De bonis suis prædictis pro sua, parentū, & benefactorū suorū animabus Testamentum suū, seu ultimam voluntatem suam huiusmodi fecit, condidit, ac etiam ordinauit in hunc modū.

Ego Aegidius miseratione Diuina Epif. Sabinen. Apostolicæ sedis Legatus, sanctæq; Romanæ Ecclesiæ Cardinalis. Considerans, & attendens, quod nil certius morte, nihilq; incertius hora mortis: desiderans ad diē peregrinationis meæ, extrema dispositione testamentaria peruenire de bonis meis prædictis pro mea parentum, & benefactorum meorum animabus Testamentum meum, seu meam ultimam voluntatem huiusmodi facio, condo, & etiam ordino in hunc modum.

Imprimis fidem catholicam quam sancta Romana Ecclesia tenet, docet, & prædicat, firmiter credo, & simpliciter confiteor, & in ipsa fide mori volo, & saluari: & quando me de præsentī seculo migrari contigerit, animam meam sanctæ, & indiuiduæ Trinitati gloriosæ Beatæ Mariæ semper virgini, beatis apostolis Petro, & Paulo, & beato Clementi Martyri, totiq; curiæ cœlesti commendo.

Item dispono, & ordino, quod funeralia mea, siue exequiæ fiāt in Ecclesia Beati Francisci confessoris Ordinis minorum fratrum, Ciuitatis, terræ, seu loci in quo me mori contigerit: & si forte in Ciuitate, terra, seu loco ubi me mori contigerit,

talis Ecclesia Beati Francisci confessoris non fuerit, volo, & ordino, quod funera-
lia mea fiant in solenniori Ecclesia ipsius Ciuitatis, terræ, seu loci in quo me viam
carnis ingredi contigerit. non in quocumque loco

Item volo, dispono, & ordino quod si cōtingat me mori in Italia, corpus meū
sepeliatur in Ecclesia beati Francisci de Assisio sub deposito, & commenda, Ita
quod quodocunque contigerit cessare indignationem istius, vel alterius Regis
Castellæ contra illos de genere meo, ossa mea portentur ad Ecclesiam Toletan.
& sepeliatur in Capella Beati Illephonsi confessoris in medio coram Altari eiusdē
Beati Illephonsi, & fiat ibi tumulus iuxta decentiam status mei, & hoc intelligo
si in vita Reuerēdi patris Domini Lupi Archiepiscopi Cæsaraug. vel alicuius ex
fratribus meis, videlicet, nobilium virorum dominorum Aluari Garfias, vel Fer-
nandi Gometii, Commendatoris Montis Alban. seu Gometii Garfias nepotis mei
nati prædicti Domini Aluari Garfias fieri commode possit, alias ex tunc volo
quod ossa mea non transferantur de dicto Monasterio Sancti Francisci de Capel-
la in qua sepulta fuerint, sed ibi requiescant absq; translatione quacunq;

Item dispono, & ordino, quod quam citius fieri poterit, post mortem meam
celebrentur pro remedio animæ meæ quinquaginta millia Missarum, videlicet,
trigintaquinque millia in Italia, de quibus decē millia celebrentur, p fratres Mino-
res conuentus Assisii, & aliorum cōuentuum Ducatus Spoletan. iuxta ordinatio-
nem, & distributionē fiendam per venerabiles Dominos Alphonsum Firman. &
Nucern. Episcopos: viginti millia verò celebrentur per fratres prædicatores Mi-
nores, & hæremitas S. Augustini, & Beatæ Mariæ de mōte Carmeli in prouinciis
Marchiæ Anconitan. & Romandiolæ, iuxta ordinationē, & distributionem fien-
dam per venerabiles patres Dominos Henricum de Sexa Brixien. & prædictū Al-
phonsum Firman. Episcopos, & Fernandum Aluari Abbatem Vallisoletti: & Al-
phonsum Fernandi Thesaur. Toletani camerariū meum. Quinq; millia verò ce-
lebrentur in ciuitate Bononiæ de quibus tria millia volo celebrari per religiosos
ordinum Mendicantium, & duo millia per presbyteros sæculares iuxta ordinatio-
nem, & præstationem Religiosi viri Fratris Thomasi Miniſtri Ordinis sancti Frā-
cisci in prouinciis Bonon. & Romandiolæ, & prædictorum Fernandi Aluar. Ab-
batis Vallisoletti, & Alphonſi Fernandi Thesaur.

De aliis vero quindecim millia missis decem millia celebrentur Auinione se-
cundum ordinationem, & distributionem Reueren. patrum dominorum meo-
rum dominorum Nicolai Episcopi Tusculan. Petri apostolicæ sedis Vicecancel-
larii tunc sanctæ Anastasiæ presbyteri, & Petri S. Mariæ nouæ Diaconi sanctæ Ro-
manæ Ecclesiæ Cardinalis. Tria millia verò celebrentur per Religiosos conuen-
tuum Mendicantium ciuitatis, & dioc. Cæsaraugu. iuxta ordinationem prædicti
Domini Archiepis. Cæsaraugu. duo millia autem celebrentur per religiosos mē-
dicantes, & clericos sæculares ciuitatis, & diocesis Cōchen. iuxta ordinationē, et
distributionem venerabilis patris domini Bernardi Episcopi, & Martini Fernan-
di Decan. & capituli Ecclesiæ Conchen.

Item

Item lego pro centum puellis maritandis in Dicec. Toletan. & Conchēsi cui-
libet tercentos Marapetinos monetæ illarum partium nunc currentis.

Item lego pro redimendis Christianis captiuis in terra Saracenorum triginta
millia Marapetinos monetæ regni castellæ nunc currentis.

Item cum ego statuerim sex capellanas perpetuas in Ecclesia Toletana, sintq;
solum quattuor dotata. Lego capitulo dictæ Ecclesiæ Toletanæ, triginta millia
Marapetinos dictæ monetæ pro aliis duabus dotandis, ita quod ipsi incorporent
eas cum bonis mensæ suæ iuxta conditionem, & ordinationē aliarum quattuor.

Item lego capitulo Conchensis Ecclesiæ molendina ad farinam, & rapos quæ
ego habeo in fluuio qui vocatur Xucar propè ciuitatem Conchen. quæ alias fue-
runt Michaelis sancti, cum soto, & omnibus pertinentiis suis, sicut ego emi.

Item lego eidem capitulo Conchen. omnes possessiones quas ego emi propè
ciuitatem Conchen. quæ vocantur la dehesa ab Hendibo, à Ioanne sanctio della
Roquilla, & Ioanne Martino filio Petri Martini Macellarii Conchiensis, & volo,
& rogo, decanum, & capitulum, quod ipsi instituunt duas capellanas perpetuas
iuxta conditionem aliarum capellaniarum institutarum per patrem, & matrem
meos, & me: & capellani debeant celebrare in capella vbi parentes mei sunt se-
pulti pro remedio animarum suarum, & meæ.

Item lego pro anima mea eidem capellæ vnum calicem argenteum deauratū
ponderis trium marcharum, & paruam crucem quæ est in capella mea.

Item duas casulas, vnā albam, & aliam rubeam de iaspide cum albis amictis;
stolis, manipulis, & cingulis.

Item lego eidem Ecclesiæ Conchien. caput argenteum cum reliquiis Beati
Blasii ponderis quadraginta octo marcharum.

Item pluuiale meum preciosum de opere anglican. uolo tamē quod dicti De-
canus, & capitulum nunquam possint illa alienare, vendere, seu impignorare, sed
quod perpetuò referuentur in Sacristia cum aliis iocalibus, & reliquiis Ecclesiæ,
nec ad aliquem vsū inde extrahantur nisi infra scriptis festiuitatibus, videlicet,
Natalis Domini, Circuncisionis, Epiphaniæ, Beati Blasii martyris, Purificationis
Beatæ Virginis, Annunciationis eiusdem, Resurrectionis Domini, Ascensionis, Pē-
thecostes, Trinitatis corporis Christi, sancti Ioannis Baptistæ, beatorum Aposto-
lorum Petri & Pauli, beatæ Mariæ Magdalenæ, Assumptionis beatæ Virginis, Na-
tiuitatis eiusdem, Omnium Sanctorum, beati Clementis martyris, Annunciatio-
nis Dominicæ, quæ celebratur per octo dies ante Natiuitatē domini dictū caput
extrahatur dum celebrabuntur diuina ad altare, vel ad processionem, & dictum
pluuiale ad vespas, matutinum, & processionem per Conchen. vel per quemcū
que alium Episcopum qui ibi celebret, vel absente Episcopo in processione tantū
per illum qui celebrabit Missam maiorem, & volo quod pro dicto capite fiat, vel
pes planus, vel duo Angeli quibus decenter sustentetur ponderis. xx. marcharū
argenti deaurati: & volo quod si per Decanum, & capitulum, vel per Episcopum
fiat aliquid contra conditiones supradictas, videlicet, alienando, vel impignan-

do, vel trahendo de Ecclesia iuxta ciuitatem aliquid de iocalibus supradictis, vel vtendo aliis diebus, fratres mei prædicti, vel hæredes eorum, aut quicumque ex ipsis, & descendentibus ab eisdem possint reuocare, & sibi habere prædicta iocalia, & omnes possessiones quas supra lego eidem capitulo.

Item volo, quod restituantur eidem capitulo Conchen. Ecclesiæ Biblia manualis, & Thomas super Lucam, & Ioannem quos ab eis habui, & tenebam ad vitam.

Item lego Ecclesiæ Toletan. imagines beatorum Eugenii, & Illephonsi ad vsum altarium sancti Saluatoris, & beatæ Mariæ intra chorum.

Item volo, & ordino, quod Archiepiscopo Toletano assignetur mitra vocata de camaffeis, quam habeo quæ est Ecclesiæ Toletan. cum omni melioramento facto per me de margaritis, lapidibus, & aliis.

Item volo, & ordino, quod restituantur eidem Archiepiscopo Toletano pluuiale, & casula, seu planeta de Ximero albi coloris, cum pulcherrimis aurifrisiis de margaritis, & auro.

Item chirothecæ cum Perlis, & smaltis antiquis. Item duo Anuli Pontificales vnus cum vno camafeo satis pulchro, cum multis smaragdibus paruis in circuitu, & alio cum vna saphiro in medio, vbi est quædam imago sculpta, & incircunferentia sunt aliqui lapides, & margaritæ, quia sua sunt, & habui solum vsum ad uitam à Domino Gundisaluo prædecessore meo.

Item lego eidem Archiepiscopo Toletano pro capella sua duo paria Bacciliu de argento, alterum deauratum, quod mihi dedit Dominus Ioannes Archiepiscopus Mediolanensis, & istud par lego sibi loco duorum baccilium, etiam deauratum quæ habui de capella sua, quorum vnum fuit mihi furatum in Regno Castellæ dum eram Archiepiscopus, alterum remanet inter bona mea; aliud par sit albu cum smaltis in medio, & horla de aurata ponderis duodecim marcharum, quod sibi lego loco duorum aliorum baccilium de argento albo, quæ inueni in capella sua, & dicebantur empta per Dominum Guterium, quæ nunc non inueniuntur in bonis meis, quia forte fuerunt mutata in aliam formam.

Item volo, & ordino, quod restituantur eidem Archiepiscopo Toletano omnes libri in quibus inuenietur scriptum in postis, vel in cartis, vel in principio, vel in fine quod sunt Ecclesiæ Toletanæ. Item volo, & ordino, quod idem fiat Ecclesiis Tarraconen. & Cæsaraug. de libris quos legauit eis bonæ memoriæ Dominus Eximius Archiepiscopus Toletan.

Item est sciendum quod ego olim emi à claræ memoriæ Domino Alphonso Rege Castellæ, & legionis illustre castrum de Paracuellos Toletan. Dioc. pro centum vigintiquatuor millium Marapet. monete Regni Castellæ quantitate, quod quidem castrum fuit ordinis militiæ sancti Iacobi, & ideo castrum prædictum, & omne ius quod mihi competit in eo, seu dictam centum viginti quatuor milliū Marapitiorum quantitatem. Si forte Rex Castellæ vellet ipsum castrum pro se retinere, vel dictus ordo recuperare, & prædictam Marapetiorum quantitatem
soluere

soluere lego decano, & capitulo dictæ Ecclesiæ Toletanæ, ita tamen quod idem Decanus, & Capitulum postquam prædictum castrum, seu pecuniam recuperauerint, teneantur de redditibus suis quos habent in villa de Briocha Toletanen. Diocesis. & eius territorio, dare, & soluere singulis annis priori, & conuentui Monasterii sancti Blasii de villa Deliciosa duo millia Marapetinos moneta illarum partium; mille, videlicet pro reparatione domorum, & mille pro vestuario canonicorum ipsius Monasterii: & in casu quo dicti Decanus, & Capitulum Ecclesiæ Toletanæ pro castro, seu quantitate centum viginti millium Marapetinorum prædictorum nolent prædicta duo millia Marapetinorum præfatis Priori, & conuentui sancti Blasii annis singulis dare, & assignare; lego prædictum castrum de Paracuellos, & omne ius quod mihi competit in eodem, siue prædictam centum viginti quatuor milliū quantitatem Marapetinen. præfatis Priori, & conuentui monasterii sancti Blasii de villa Deliciosa pro prædictis.

Item ordino, & mando, quod imago Beatæ Virginis Mariæ quæ est in Capella mea, quæ est ponderis triginta marcharum detur; conuentui beati Francisci de Afsisio, & tria tapeta maiora mea, videlicet illud quod fuit emptum in Anchona pro lx. Ducatis: & illud quod fuit Domini Albertachii, & alterum de duobus maioribus ad arma mea.

Item lego eidem conuentui pro fabrica Ecclesiæ, & conuentus mille florenos.

Item lego Ecclesiæ Sabinen. vbi magis vtile, & necessarium fuerit iuxta arbitrium, & dispositionem executorum meorum quingentos florenos.

Item mando, & ordino, quod redditus, & fructus percepti, & debiti à sex annis citra de Ecclesia sancti Clementis in Vrbe tituli mei expendantur in reparatione dictæ Ecclesiæ iuxta dispositionem executorum meorum.

Item volo, & ordino, quod in Ecclesia cathedrali Anchon. in loco quem Episcopus ipsius Ecclesiæ cum suo capitulo, & executores anni præsentis elegerint constructuatur vna capella in honorem prædicti beati Clementis martyris.

Item lego fratribus prædicatoribus de Anchona pro fabrica Ecclesiæ suæ centum florenos.

Item lego Fratribus Hæremitis de Anchona, centum florenos.

Item lego fratribus minoribus de Anchona pro complemento Refectorii, & capituli sui monasterii ducentos florenos.

Item mando, & ordino, quod ordinentur, & dotentur duæ capellaniæ perpetuæ in Ecclesia Beatæ Mariæ Magdalenæ, & sancti Cataldi quæ est intra Rocham Papalem Anchon. & emanentur possessiones sufficientes pro duobus capellanis, ita quod quilibet eorum habeat ad minus. xxx. flo. annuatim, & celebrent quotidiè in dicta capella. Præsentatio, autem prædictarum capellaniarum pertineat ad Thesaurarium prouinciæ Marchiæ Anchonitan. & Castellan. dictæ Roche, qui pro tempore fuerint. Institutio autem pertineat ad supradictum Episcopum Anchonitanum.

Item volo, & ordino, quod nullus dictorum capellanorum possit habere ali-

quod beneficium in ciuitate Ancona, nec etiam extrà si requirat residentiã, & si receperit, vel habuerit aliquod tale beneficiũ ipso facto vacet dicta capellania, & de ea disponatur per presentationem, & institutionem, ut prædictum est.

Item lego omnibus Capellanis sociis meis, qui fuerunt mecum in Italia, & inter fuerint sepulturæ meæ cuilibet centum florenos, & Domicellis cuilibet. lx. florenos. Clericis verò de capella, & aliis de raubis clericorum cuilibet quinquaginta florenos, aliis officialibus, & parafrenariis deputatis ad seruitium meum immediate, illis videlicet de raubis officialium cuilibet. xxx. & de illis raubis gartion. cuilibet. xv. florenos aureos.

Item lego fratri Didaco socio prædicti episcopi Firman. quinquaginta flor.

Item volo, & ordino, quod omnibus Prælati, & aliis capellanis sociis meis, & familiaribus, qui tempore obitus mei mecum erunt, & corpus meum associauerint vsque ad sepulturam, & post per nouem dies fiât expensæ decentes, sicut est consuetum in Tinello meo.

Item volo, quod in vestibus familiæ, cera, drapis aureis, & aliis non fiat excessus nisi sicut est consuetum aliis Cardinalibus in Auinione.

Item volo, quod à die obitus mei, vsque ad diem sepulturæ, & nouem dies sequentes secundum dispositionem executorum meorum qui fuerint præsentis, videlicet in locis quod pro quolibet die pascantur, & induantur panno grosso de lana, vel lineo duo millia pauperum.

Item ultra prædictos. lx. florenos aureos legatos cuilibet Domicello, lego Ferdinando Sanctii de Moia cubiculario meo vnum ex equis meis quem elegerit, & octingentos florenos aureos pro matrimonio suo, si contingat eum recipere vxorem in Italia. Si autẽ contingat eum ire ad partes, & ibi recipere vxorẽ, lego sibi tantum. xl. florenos, & domum de taracena aldea de huete, cum hæreditatibus, vineis, molendinis, ortis, pratis, & pascuis, & aliis terris cultis, & incultis, & cū aliis omnibus possessionibus, et bonis mobilibus, et immobilibus, quæ ibi habeo, et habere debeo, sicut in eis successi patri, et matri meis.

Item lego ultra prædictos. lx. florenos Garfiæ Fernandi de beluifo. xl. florenos aureos, et domum meam de bel monte, cum hæreditatibus meis, ortis, molendinis, pratis, pascuis, et aliis terris cultis, et cū aliis omnibus possessionibus, et bonis mobilibus, et immobilibus, quæ ibi habeo, et habere debeo, sicut in eis successi patri, et matri meis.

Item lego ultra prædictos. lx. flo. Gundi saluo Roderici de cisneros. ccc. flor.

Item lego ultra prædictos. lx. florenos Nunio Fernandi de funes tercetos flor.

Item lego prædicto Domino Alvaro Guarfiæ fratri meo pro filiabus suis maritandis sex milia flor.

Item lego Catherinæ nepti meæ filiæ prædicti D. Fernandi Gometij commendatoris montis Albani fratris mei pro matrimonio quinque millia flor. & rogo præfatum Reuerendum patrem Dominum Lupum Archiepiscopum Cæsaraug. quod ipse assumat istud onus de Maritando eam, sicut sibi visum fuerit: & quod de pecunia per eum mihi debita soluat prædicta quinque millia

florenos, & si (quod absit) antequam virum recipiat cōtingat eam mori, vel quo
quomodo non ducere virum cum effectu, volo quod dictum legatum. 5000.
flor. redire debeat ad vniuersalem hāredem meum infra scriptum.

Item lego Gometio Garfīa militi nepoti meo nato præfati D. Aluari Garfīa
aldeas infra scriptas, videlicet, el Foio de Concha, Canizates Vnnā el aldehucla, le
valdemeca cum omnibus vasallis, & iurisdictionibus suis cum pascuis, omnibus,
fluuiis, lacuinis, molendinis, venationibus, pratis, vineis, ortis, & omnibus aliis pos-
sessionibus, & bonis mobilibus, & immobilibus, tam cum illis in quibus successi
patri, & matri meis, quā cū aliis quæ in prædictis locis, & terminis suis emi, vel
meliorauit.

Item lego prædicto Gometio Garfīa domum de la de Hesa, & domum de Vi-
uera. Item domum de Ballesteros. Item domum de Villar de Olalla. Item do-
mum de Olmeda propè valeram cum al colea, & Villar di telas. Item domum de
valera de suso, cum nogueron. Item domum de valera de yuso. Item domū de
mezquitas. Item domum de laparrilla, cum omnibus domibus, & hāreditatibus
vineis, molendinis, ortis, pratis, & pascuis, ac aliis terris, cultis, & incultis, & cum
aliis possessionibus, & bonis mobilibus, & immobilibus, quæ in eisdē locis, & ter-
minis suis habeo, & habere debeo. Item lego eidem Gometio Garfīa Vallensal-
lobre cum suis pascuis, & salinis.

Item lacunas de Palomera cum pertinentiis suis, sicut ego habebam.

Item lego Aluario nepoti meo filio prædicti Domini Aluari Garfīa omnia illa
quæ ego habeo, & habui in Naharos, Xuartos, Buruanos in valle iudaorum aldeis
de huete, cum omnibus pertinentiis suis. Item volo, & ordino, quod soluantur
omnia debita in quibus secundum bonam veritatem reperiatur me teneri, & de
his plenarie satisfiat.

Item lego, & ordino, quod fiat ratio secundum bonam veritatem inter Came-
ram Romanam, & me: & si reperiatur, quod ego teneor Camera, volo quod ei-
dem satisfiat de bonis meis, & si reperiatur, quod camera teneatur mihi illud in
quo tenetur assignetur executoribus meis infra scriptis.

DE residuo autem bonorum meorum, ordino quod fiat in Ciuitate Bo-
noniensi vnum Collegium scholarium in loco decenti, scilicet, propè
scholas, & construaturs decēs hospitium cum viridario, & aulis, & ca-
meris, & construaturs ibi capella decens, & bona ad honorem beati
Clemētis Martyris, & emanturs redditus sufficientes ad prouisionem viginti quat-
tuor Scholarium, & duorum capellanorū pro illa bursa, & vita de qua ordinabo,
quam domum, seu Collegium volo domum Hispanicam nominari: & prædictū
Collegium, vel domum instituo vniuersalē hāredem in omnibus pecuniis baxel-
la, libris, tam iuris canonici, quā ciuilis, & quarumcūque aliarum facultatum, et
omnibus aliis bonis meis, & alijs quocūq; modo mihi debitis, tam per admini-
stratores, qui administrauerunt pro me Toletan. & Segobien. Ecclesias; et eo-
rum hāredes, quā per regem Castellæ, et alios occupatores bonorum meorum

patrimonialium, & reddituum omnium beneficiorum meorum quae habeo, & obtineo in regnis Castellae, & Legionis, quam etiam per procuratores, qui sunt, & fuerunt pro me in beneficiis meis regnorum Castellae, & Legionis Franciae, & Portugalliae, & Aragoniae, ac alias vniuersaliter per quoscunque, excepto quod illud, quod debeat mihi de capello per executores meos infra scriptos mandetur distribui pauperibus IESU CHRISTI in Ciuitate Auinione.

Item volo, & ordino, quod supradicti Fernandus Aluar, abbas Vallisoletti, & Alphonsus Fernandi Camerarius singulariter habeant curam, & administrationem construendi domum praedictam, seu Collegium, & capellam, & emendi possessiones, & redditus pro victu dictorum viginti quatuor Scholarium, & duorum capellanorum, & ipsis mando, ac etiam rogo, quantum possum, quod post mortem meam remaneant Bononiae ad minus per duos continuos annos, ad complendum praedicta, & lego eis pro expensis, & labore, ultra praedicta cuiuslibet sexcentos florenos. Et ad omnia, & singula supradicta iuxta voluntatem, & ordinationes meas exequenda Reuerendissimos in Christo patres, & dominos meos diuina prouidentia Nicolaum Episcopum Tusculan. & Petrum Apostolicae sedis Vicecancellarium tunc sanctae Anastasiae presbyterum, ac Petrum sanctae Mariae nouae Diaconum sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales superius nominatos: & sub eis, & eorum mandato ad complendum ea, quae hic in Italia sunt fienda, Venerabiles patres Dominos Henricum Brixensem, Alphonsum Firman. Episcopos, & nobilem militem dominum Gometium Garfiae, Fernandum Aluari abbatem Vallisoletti nepotes meos: & Alphonsum Fernandi Thesaur. Toletanum, camerarium meum supradictos, & sub eisdem, etiam dominis meis dominis Cardinalibus, Ad complendum ea quae in Hispania sunt fienda reuerendos patres, & dominos Lupum CaesarAugust. & Gometium Toletan. Archiepiscopos, praedictum Camerarium meum, ac Martinum Fernandi, Decan. Conchen. meos constituo, & facio executores, quibus do, & concedo plenam, & liberam potestatem exequendi, & complendi de bonis meis omnia, & singula supradicta in huiusmodi meo testamento contenta. Et hanc assero, & esse volo meam vltimam voluntatem, quam iure Testamenti, seu Codicilli, vel cuiuslibet alterius vltimae voluntatis volo perpetuo valituram.

Et reuoco, quodcunque aliud Testamentum Codicillos, & vltimas voluntates quascunque per me hactenus, conditas factas, seu ordinatas, sub quacunque forma, & expressione verborum, etiam si in eis, vel earum aliqua fuerit aliqua clausula derogatoria incerta, quam in praesenti volo pro expressa haberi, & specialiter nominata, & eis, seu ei, ex certa scientia per praesens testamentum, seu vltimam voluntatem penitus derogo, & pro abolitis, & non incertis haberi volo. Requirens, ac rogans Notarium publicum infra scriptum, ut de praemissis omnibus, & singulis conficiat vnum, duo, tria, & plura, & tot quot expedierit, publica instrumenta. Ipsaque mandauit, & voluit sui Sigilli appensione muniri: quae fuerunt acta in Rocha Papali, alias sancti Cataldi Ciuitatis Anconae in camera secreta superiori dicti Domini Legati. Anno, Indictione, Die, Mense, & Pontificatus praedictis

ctis, præsentibus Reuerendis in Christo Patribus dominis Henrico Brixien. & Alphonso Firman. Ecclesiarum Episcopis, & Ioâne de Marmanno Abbate sanctæ Mariæ de Sutora Nurcemen. Diœces. necnon venerabilibus viris domino Ioanne de Senis in iure ciuili licentiaro, & Alphonso Fernandi Thesaur. Ecclesiæ Toletanæ, & Petro Alphonfi Archidiacon. de Calatraua in ipsa Ecclesia Toletan. ac Sanctio Sanctii Canonico Segobien. Testibus ad præmissa vocatis, specialiter, & rogatis.

ET Ego Fernandus Gometii de Pastrana Clericus Toletanensis Diœces. publicus Apostolicus, & Imperiali auctoritate Notarius, prædictis omnibus, & singulis dum sic, ut præmittitur per præfatum Reuerēdissimum Patrē Dominum D. Aegidium Cardinalem fierent, & agerentur vnà cum prænominatis testibus præsens fui, eaque omnia, & singula propria manu fideliter scripsi, & publicauit, signoque meo solito signaui. Rogatus, & requisitus in testimonium præmissorum.

Et Ego Henricus Episcopus Brixien. testis suprascriptus in testimonium præmissorum propria manu me subscripsi.

Et Ego Alphonfus Episcopus Firmanus testis supradictus me propria manu subscripsi in fidem præmissorum.

Et Ego Ioannes Senen. præfatus manu propria me subscripsi in testimonium præmissorum.

Et Ego Ioannes Abbas sanctæ Mariæ de Sitria, testis prædictus propria manu me subscripsi in testimonium præmissorum.

Et Ego Alphonfus Fernandi Thesaurarius Toletan. prædicti Domini Legati Camerarius testis supradictus propria mano me subscripsi in testimonium præmissorum.

Et Ego Petrus Alphonfi, Archidiaconus de Calatraua, testis suprascriptus propria manu me subscripsi in testimonium præmissorum.

Et Ego Sanctius Sanctii, Canonico Segobien. testis prædictus me in testimonium prædictorum propria manu subscripsi.

Deo gratias.

Impressum Bononiæ impensa Collegii Hispanorum vtriusq; Vniuersitatis Iuristarum, ac prædicti Collegii, Rectore Magnifico. D. Petro Garfia de Atodo cātabro oppidi de Albiztur, in ædibus Ioannis Baptistæ Phaelli Bibliopolæ Bononiēsis. Anno MDXXXIII. xiiii. Calend. April. sedente Cle. VII. Pont. Max. & imperante Carolo V. huius nominis inuictissimo Rege Hispaniarum, &c.

Site Diui Aegidii nostri oblectat lectio Testamenti Amicissime lector sola in-
spectatione deprehendes diuini hominis omnibus virtutibus, libertate, &
magnificencia præcipuè illustratum exemplar. Vnum tamen, quod facile quis-
que sapientissimus ignorare posset quodque ad intelligentiam eulogii maxime
necessarium est prætereundum non duxi. Quid scilicet pro verbo illo Marapeti-
nus toties in hac solemni ultima voluntate reperito intelligendum sit. Scito igitur
marapetinus vulgare Hispanorum inter quos præsens testamentum conditum
pater fore nomen monetæ argenteæ illo tempore valoris vnus Carleni, aut parum
plus. Cætera per te habebis.

[Faint, mirrored text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is largely illegible due to fading and orientation.]

[Faint, mirrored text at the bottom of the page, likely bleed-through from the reverse side. The text is largely illegible due to fading and orientation.]

INDEX RVBRICARVM OMNIVM STATVTO.

rum Collegii, simulatq; distinctionum, in quorum calce est quodam forma communis, seu instructio scholasticis venturis necessaria, & profutura.

Incipit prima Distinctio.

Statutum primum fol. iiii.

Quod Collegium domus hispanorum, & ipsius sacellū, nomine sancti Clementis nuncupetur.

Statutum secundum fol. iiii.

Quot Capellani, & quales, & cuiates esse debeant, & a quo deligi, atq; admittere, & de iuramento in admissione ab ipsis prestando.

Statutum tertium fol. v.

Quod Capellani comunem uitā cū sodalibus agant, non tamē sint mēbra quasi corporis Collegii, ac de eorum provisione, & subsidio.

Statutum quartum fol. v.

Quomodo capellani se debeant habere circa diuinum cultū ferijs, & diebus solennibus.

Statutum quintum fol. vi.

De missa pacis, & exequiis anniuersariis celebrādis, & cui oblationes in sacello factæ debeant attribui.

Statutum sextum fol. vi.

Cui ornāmēta sacelli, & reliqua supellex ad officia celebranda debeant consignari, & per quem apparari.

Statutum septimum fol. vi.

De pœna capellanorū qui diuinis officijs nō interfuerint, ac de eorū defectibus supplendis, & quod nullū officiū habere possit per quod impediatur ministerium sacelli.

Statutum octauum fol. vii.

Capellani quandiu possint in Collegio permanere, & a quo corrigi, & quibus ex causis a Collegio expelli debeant.

Statutum nonum fol. vii.

De officio peragēdo a sodalibus pro Domini Aegidij anima, & consanguineorum.

Statutum decimum fol. vii.

De audienda re diuina, & ministerio a scholasticis in Capella prestādo, & deficientium multa, ac presentium distributionibus.

Statutum undecimū fol. viii.

Quibus temporibus Rector, & ceteri sodales confiteri debeant peccata sua, & sumere corpus Christi, & de pœna omittentium.

Sequitur secunda distinctio.

Statutum primum fol. viii.

Quot sodales esse debeāt, & de facultatibus, quibus debent operam dare, deq; his non confundendis, aut transmutandis.

Statutum secundū fol. viii.

Quæ ecclesiæ, & quot singulæ scholasticos, & unde debeāt presentare.

Statutum tertium fol. ix.

Quomodo p̄sules, & ecclesiæ debēt & unde scholasticos presentare.

I N D E X.

- Statutum quartum. fol. ix.
 Quot scholasticos, & quomodo, & unde optimates gentis albornotia presentare possint.
- Statutum quintum. fol. x.
 Quot sodales ex Albornotia familiaria possint esse in Collegio, & à quo presentari.
- Statutum sextum. fol. x.
 Quomodo Collegiū tractare debeat primarios uiros Albornotia familiaria, Bononiam uenientes.
- Statutum septimum. fol. x.
 Quis ex pluribus presentatis, ceteris preferri debeat.
- Statutum octauum. fol. xi.
 Si plures concurrant in exhibendo, quis cui preferri debeat.
- Statutum nonum. fol. xi.
 Quemadmodum Rector, & consiliarii presentatores, ut scholasticos presentent, admonere teneantur, ac alia facere, locis in Collegio uacantibus.
- Statutum decimum. fol. xi.
 Quomodo perquisitor in Hispaniam mitti debeat, & quomodo suū munus obire.
- Statutum undecimū. fol. xii.
 De supplenda negligentia presentatorum per Rectorem, & consiliarios, & quid sit faciendum, si quis intra decem menses, uel post presentatus uenerit.
- Statutū duodecimum. fol. xii.
 Quot in Collegio possint, extra formam supra traditam, in negligentia presentatorum admitti, & de iuramento prestando.
- Statutū tertiūdecimū. fol. xii.
 De etate, & qualitate ad Collegium admittendorum, & qua disciplina instructi esse debeant.
- Statutū quartūdecimū. fol. xiii.
 De scholasticorum in Collegium admittendorum, erga uitam, mores, ac docilitatē examinatione, & de forma in admissione tenenda.
- Statutū decimūquintū. fol. xiii.
 De formula iuramenti, quod prestare debēt scholastici, antequā admittantur, & de ipsorum admissione.
- Sequitur tertia distinctio.
 Statutum primum. fol. xiiii.
- De consignatione cubiculorum, & suppellectilis, ac de ipsorum ratione reddenda, & de uisitatione super his, bis in anno per Rectorem facienda.
- Statutum secundum. fol. xiiii.
 De suppellectile Cubiculorū nō transmutanda, & eius conseruatione.
- Statutum tertium. fol. xiiii.
 De Cubiculorum distributione.
- Statutum quartum. fol. xv.
 De Cubiculorum mutationibus non faciēdis, & eorum cum uacauerint electione.
- Statutum quintum. fol. xv.
 De portione cibi quotidiani, & de eius duplicatione.
- Statutum sextum. fol. xv.
 De hora prandij, & cœnæ, & pulsatione campanellæ, ac de benedictione mensæ, & gratiarum actione.
- Statutum septimum. fol. xvi.

Quo tempore fores Collegij, & per quem claudi debent.

Statutū octauum. fol. xvi.

Qui sessionis ordo, rā in sacello, quā in mensa, eu alibi inter Collegiales seruari debeat.

Statutum nonum. fol. xvi.

De lectione sacrae scripturae in prandio, uel in coena, ac de silentio tenendo, & quod ad mensam communē nihil priuatim afferatur, ac de Xenio misso alicui, distribuendo, & de fragmentis panis, quae superabunt, & ut in triclinio diebus ieiunij carnes, uel oua comedi non possint, & de ianuis non apperendis.

Statutum decimum. fol. xvii.

De subsidio aegrotantium, & mortuorum funere.

Statutū undecimum. fol. xvii.

Quod nullus possit externum aliquē in Collegio inuitare, uel ad dormiendum admittere, exceptis iis, de quibus hoc statuto cauetur, & de scudulis pro pane, & uino dandis.

Statutū duodecimū. fol. xviii.

Quomodo uestiri debēt Collegiales, & de poena eorum qui sine ueste talarum incedunt.

Statutū decimūtertium. fol. xviii.

De Candelis, & subsidio Collegialibus suppeditando.

Statutū decimūquartū. fol. xix.

De indumentis octenio toto tribuendis.

Statutum decimūquintū. fol. xix.

De subsidio Collegialibus ad gradū praestando, ac disputatione per ip-

fos habenda prius intra collegium, & extra publice, & cautione praestanda.

Statutū decimūsextum. fol. xx.

De honore impediendo collegialibus gradū sumentibus, & ineunda ratione, si sint plures, & pecuniae nō suppetāt, cūctis gradū sumere uolētibus.

Statutū decimūseptimū. fol. xx.

Quandiu Collegialibus liceat, in collegio commorari.

Statutū decimūoctauū. fol. xx.

Quid faciendum sit, si collegiales uetigalibus augeantur.

Statutū decimūnonū. fol. xxi.

De licentia dāda, seu deneganda, praesertim mense Aprili Collegialibus, ut absint à collegio, & quandiu possint abesse, ac quod nullus ad locū absentis in collegiū possit admitti.

Statutum uigesimum. fol. xxi.

De lectionibus quotidianis, & operastudijs impendenda.

Statutū uigesimūprimū. fol. xxii.

De humaniorum literarum lectione in Collegio legenda, ac latine loquendo.

Statutū uigesimūsecundū. fol. xxii.

De regimine cathedrae theologiae, & immunitate regentis.

Statutū uigesimūtertium. fol. xxii.

De concionibus religiosis habendis in Collegij sacello.

Statutū uigesimūquartū. fol. xxii.

De exercitio literario.

Sequitur quarta distinctio.

Statutum primum. fol. xxiii.

* ij

I N D E X.

- De electione Rectoris.
 Statutum secundum. fo. xxiiii.
 De non recusando officio ab eo; qui fuerit Rector declaratus, ac eius confirmatione petenda, & iuramento per Rectorem prestando.
 Statutum tertium. fol. xxv.
 Quod Rector collegij possit esse universi gymnasii Bononiensis Rector, & in absentia sua vice Rector Collegij dimittere, & de eius salario.
 Statutum quartum. fo. xxv.
 De electione Consiliariorum, & eorum iuramento, & salario.
 Statutum quintum. fo. xxvi.
 De electione Syndicorum, & eorum iuramento, & salario.
 Statutum sextum. fol. xxvi.
 De electione Oeconomii, & eius iuramento, & salario.
 Statutum septimum. fol. xxvii.
 Quod nullus officialis in annum sequentem iterum deligatur, & de ambitu vitando.
 Statutum octauum. fo. xxvii.
 De electione mittendorum ad possessiones tempore frugum percipiendarum, ac de eorum salario, & officio: & quod nullus ibi manere possit extra id tempus.
 Statutum nonum. fol. xxvii.
 De iurisdictione Rectoris circa causas, & negotia Collegialium, & ad quem ab eo possit prouocari.
 Statutum decimum. fo. xxviii.
 De potestate Rectoris, & consiliariorum circa administrationem bonorum Collegij, & circa non expresse prouisa per huiusmodi statuta.
 Statutum undecimum. fo. xxviii.
 Ut quolibet anno in granario cetum corbes frumenti, & in cella uinaria centum uini, ac ducenta libra Bononienses in arario retineantur.
 Statutum duodecimum. fo. xxix.
 Quae debeant per Collegium, uel Rectorem, & Consiliarios expediri, & quid sit faciendum in ipsorum dissidio.
 Statutum tertiumdecimum. fo. xxix.
 De officio Rectoris, & Consiliariorum, circa domus gubernationem, ac debitorum antiquorum recuperatione.
 Statutum decimumquartum. fo. xxx.
 De eorundem circa possessiones per se, uel per alios Collegiales uisitandas, & alia facienda.
 Statutum decimumquintum. fo. xxx.
 De officio Oeconomii.
 Statutum decimumsextum. fo. xxxi.
 Quot libras Oeconomus possit compensando acceptas facere, & de ratione cum creditoribus ineunda, & locationibus, aliisque contractibus.
 Statutum decimumseptimum. fo. xxxi.
 Quomodo Consignatio pecuniarum, & acceptum, impensumque ab Oeconomo debeant describi.
 Statutum decimumoctauum. fo. xxxii.
 De officio Syndicorum.
 Statutum decimumnonum. fo. xxxiii.
 De praediorum curatore, & subcuratore.
 Statutum uigesimum. fo. xxxiii.
 De famulis Collegij, & eorum ministeriis, salario, & cautione praestanda.

I N D E X.

Statutū uigesimalū primū. fo. xxxiiii.
De medicis, notario, procuratore, &
eius iuramento, tonsore, lotrice, eo-
rumq; salarijs.

Statutum. xxii. fol. xxxv.

De archa cōi, siue arario Collegij.

Statutum. xxiii. fo. xxxv.

De conseruatione instrumentorum,
scripturarum, de sigillis Collegij, &
de inuentarijs faciendis.

Statutum. xxiiii. fol. xxxv.

De custodia, & conseruatione libro-
rum, & Bibliothecæ.

Statutum. xxv. fol. xxxvi.

Quis ordo sit tenendus, si redditus col-
legij nimium attenuentur.

Statutum. xxvi. fol. xxxvi.

Quid faciendum, si Collegium pecu-
nijs abundauerit, & a quo dubia
sint diiudicanda, & quomodo sta-
tuta intelligi debeant.

Statutum. xxvii. fol. xxxvii.

De protectoribus Collegij.

Statutum. xxviii. fol. xxxvii.

De uisitoribus collegij, & tempore,
& ratione uisitationis, de uisitato-
rum salario, & potestate, & pœna
reclamantium.

Statutum. xxix. fol. xxxviii.

De potestate uisitorum circa bona,
& causas collegij, & quid sit facien-
dum, si uellent aliquid Collegij oc-
cupare.

Sequitur Quinta distinctio.

Statutū primum fo. xxxviii.

De pœna blasphemantium, uel per-
deū, aut sanctos passim, temereq; iu-

rantiū, aut turpia uerba loquentiū.

Statutū secundū. fol. xxix.

De pœna eius, qui mulierem aliquam
in collegiū induxerit, aut cū ea in-
tra, uel cum monacha, etiam extra
collegium concubuerit.

Statutum tertium. fol. xxxix.

De pœna furantiū aliquid de bonis,
uel rebus Collegij, uel sociorum
possessionum.

Statutum quartū. fol. xxxix.

De pœna portatiū arma, & percutiē-
tiū, aut ad percutiendū capientiū.

Statutum quintum. fol. xl.

De pœna uerbis rixantium, & ad uer-
bera sine armis procedentium, & al-
teri parti fauentium.

Statutum sextum. fol. xl.

De pœna maledicentium, uel infamā-
tium coram, uel in absentia susurrā-
tium, & seditiosorum.

Statutum septimum. fo. xl.

De pœna falsi testis, ac eius, qui in per-
iurium incurrit horum statutorum
uigore, & eius qui Rectori non obe-
dierit in licitis, & honestis.

Statutum octauum. fo. xli.

De pœna ludentium taxillis, aleis, aut
chartis.

Statutum nonum. fol. xli.

De pœna canentium lyra, aut alijs in-
strumentis, & tripudiantium, & eo-
rum qui personati Collegiū exeūt
uel in grediuntur. Item cellā uina-
riā, uel coquinam intratiū, aut ali-
quid de suppellectile Collegij sumē-
tium, ad possessiones collegij sine
Rectoris licentia euntium, eoq; suspe-
ctas mulieres adducentium.

Statutum decimum. fo. xli.
De pœna uenientibus foribus collegij clausis, aut per fenestram, uel parietes aut alias, sine Rectoris licentia, de collegio exeuntis, uel intrantis, uel extra Collegium pernoctantis, & eius qui collegio digressus decem dies abfuerit.

Statutum undecimũ. fo. xlii.
De pœna dormientis in alterius cubiculo, uel literas ad alterum missas surripientis, uel quoquo modo accipientis, & non reddentis, & eius qui non præcipuam operam impenderit doctrinæ, ad quam in collegio fuerit admissus.

Statutũ duodecimũ. fo. xlii.
De pœna obtrectantiũ Rectori, uel Consiliaris propter pœnas iniunctas, & contumeliã Rectorem afficientium, uel in statum Collegij, aut Rectoris caput coniurantium, uel eius honori obsistentium, & secreta Collegij enunciantium.

Statutũ decimũtertium. fo. xlii.
De remedio cõtra iniuriã illatã a Rectore, & magnas collegialium seditiones.

Statutũ decimũquartũ. fo. xliii.
De pœna Rectoris, & Consiliariorũ si negligẽtes fuerint in pœnis infligendis, & de prouisione contra Rectorem, statuta non seruantem, nec ut seruentur curantẽ, uel bona collegij male administrantem.

Statutũ decimũquintũ. fo. xliii.
De pœna Oeconomi, remanẽtis in fine sui officij cum pecunijs Collegij, & aliorum collegialium, qui pecu-

niam recipiunt ex quacunq; re collegij.

Statutũ decimũsextũ. fo. xliiii.
Vr penultimus collegialis appendat carnes, & pisces, ultimus uero scribat expensum panis, & uini, nec claues alicui famulo permittat.

Statutũ decimũseptimũ. fo. xliiii.
Quod nemo de Collegio possit fidei iurare in causis Collegij.

Statutũ decimũoctauũ. fo. xliiii.
Quod nemo externus adducatur ad possessiones.

Statutũ decimũnonũ. fo. xliiii.
Quantum possit Rector iu fabricis expendere.

Statutum uigintiũ. fo. xliiii.
De disputationib. non admittẽdis.

Statutũ uigintiũprimũ. fo. xliiii.
De cõmutatione pœnæ expulsionis ad paucum tempus a collegio, & de expulsorum ad multum uestitu, & de non se absentando sine licentia.

Sequitur forma cõmunis. fo. xly.

Quomodo perquisitor in Hispaniam mittendus, probationes a Collegialibus allatas examinare debet, ad approbandum, aut reprobandum. fo. xlyiii.

Quæ emolumenta scholastici accepturi sunt a collegio, & quandiu in ipso possint commorari. fo. xlvii.

Declaratio statutorum circa pœnas. fo. xlviii.

Epistola ubi nomina, & cognomina scholasticorũ cõtinẽtur. fol. ulti.

F I N I S.

